

દ્વિતીય લેખિત કસોટી : એપ્રિલ-૨૦૧૮

તારીખ : ૧૬/૦૪/૨૦૧૮

ધોરણ-૬

સમય : ૮:૦૦ થી ૧૧:૦૦

વાર : સોમવાર

વિષય : સામાજિક વિજ્ઞાન

કુલ ગુણ : ૮૦

વિદ્યાર્થીનું નામ : _____ બેઠક નંબર : _____

સૂચના : (૧) પ્રશ્નોના જવાબ અલગ ઉત્તરવહીમાં લખવાના રહેશે.

પ્રશ્ન-૧ (અ) યોગ્ય શબ્દો વડે નીચેના વિધાનોની ખાલીજગ્યા પૂરો. (૫)

- (૧) વૃક્ષો _____ નું ધોવાણ અટકાવી રક્ષણ પુરુ પાડે છે.
- (૨) મહાનગરપાલિકાના વહીવટી વડાને _____ કહે છે.
- (૩) _____ વખતે ગભરાયા વગર ખુલ્લા મેદાનમાં ચાલ્યા જવું જોઈએ.
- (૪) કાલિદાસ _____ સમ્રાટના દરબારનું રત્ન હતા.
- (૫) સમ્રાટ અશોક _____ નો પુત્ર હતો.

(બ) નીચેનાં વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જાણાવો. (૫)

- (૧) ગામના સરપંચને પંચાયતના સભ્યો ચૂંટે છે.
- (૨) પીવાના ચોખ્ખાં પાણીની વ્યવસ્થા કરવી એ નગરપાલિકાનું ફરજિયાત કાર્ય છે.
- (૩) આપણાં દેશમાં દરેકને પોતાના ધર્મના તહેવારો ઉજવવાનો અધિકાર નથી.
- (૪) સમ્રાટ ચંદ્રગુપ્ત બીજાએ 'વિક્રમ સંવત' શરૂ કર્યો.
- (૫) ટીમલી નૃત્ય ગુજરાતની આદિવાસી પ્રજાનું લોકનૃત્ય છે.

પ્રશ્ન-૨ (અ) નીચેના દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ શોધીને

લખો. (૫)

(૧) ગુજરાતની સૌથી મોટી નદી કઈ છે ?

(A) સાબરમતી

(B) મહી

(C) તાપી

(D) નર્મદા

(૨) કઈ નદી પર ઉકાઈ યોજના આવેલી છે ?

(A) મહી

(B) સાબરમતી

(C) તાપી

(D) બનાસ

(૨)

(૩) મહાવીર સ્વામી જૈનધર્મના કેટલામા તીર્થંકર ગણાય છે ?

(A) 12

(B) 24

(C) 34

(D) 25

(૪) કલિંગ એટલે હાલનું રાજ્ય ?

(A) ઓડિશા

(B) પશ્ચિમ બંગાળ

(C) બિહાર

(D) અસમ

(૫) નીચેનામાંથી કોણ વિક્રમાદિત્યના સમયના વૈજ્ઞાનિક હતા ?

(A) વૈતાલ ભટ્ટ

(B) વાગભટ્ટ

(C) આર્યભટ્ટ

(D) વરાહ મિહિર

(બ) તમને આપવામાં આવેલા ગુજરાત રાજ્યના રેખાંકિત નકશામાં નીચેની વિગતો

સંજ્ઞા કે નામ વડે દર્શાવો.

(5)

(1) અરબ સાગર

(2) ધરોઈ બંધ

(3) કચ્છનો અખાત

(4) સાબરમતી નદી

(5) પાટણ જિલ્લો

(બ) બંધ બેસતાં જોડકાં રચો.

(4)

‘અ’ વિભાગ

‘બ’ વિભાગ

(1) ઓસ્ટ્રેલિયાનું વિશિષ્ટ પ્રાણી

(1) પૃથ્વીનો ઉત્તર ધ્રુવ

(2) એન્ટાર્કટિકાનું વિશિષ્ટ પક્ષી

(2) ટાપુ

(3) આર્કટિક મહાસાગર

(3) કાંગારું

(4) ન્યુઝીલેન્ડ

(4) પેગ્વિન

પ્રશ્ન-૩ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર બે-ત્રણ વાક્યોમાં આપો. (ગમે તે સાત)

(14)

(1) શરૂઆતમાં માણસો કેવું જીવન જીવતા હતાં ?

(2) ગુજરાતનાં સરોવરોનાં નામ લખો ?

(૩)

- (૩) જિલ્લા પંચાયતના કોઈપણ ત્રણ કાર્યો લખો.
- (૪) આપત્તિની કોઈપણ બે સામાન્ય અસરો જાણાવો.
- (૫) આપણી કોઈપણ બે ફરજો લખો.
- (૬) ઋગ્વેદમાં કોને માટે અનેક પ્રાર્થનાઓ છે ?
- (૭) ચંદ્રગુપ્તે પડાવેલા સિક્કાની બંને બાજુએ શું જોવા મળે છે ?
- (૮) ભારતમાં કયા બે સંબંધિત કેન્દ્રો એન્ટાર્કટિકા ખંડમાં આવેલા છે ?
- (૯) ખેતી આધારીત ઉદ્યોગોના નામ લખો.

(બ) શબ્દોની સમજ આપો. (ગમે તે ત્રણ)

(૬)

- (૧) અભયારણ્ય
- (૨) લીલો દુકાળ
- (૩) સંથાગર
- (૪) મહાપાપાણ

પ્રશ્ન-૪ કારણો આપી વિધાન પૂર્ણ કરો. (ગમે તે ચાર)

(૧૨)

- (૧) ડુંગર વિસ્તારમાં મકાનો છૂટાછવાયા જોવા મળે છે.
- (૨) સમ્રાટ અશોક ઈતિહાસમાં એક મહાન રાજા કહેવાય છે.
- (૩) જૈન તથા બૌદ્ધ ભિક્ષુકો માટે સંઘ અને વિહારો બાંધવામાં આવ્યા હતાં.
- (૪) સમુદ્રગપ્ત વિદ્યાપ્રેમી અને સંગીતપ્રેમી હતો.
- (૫) ગ્રામ પંચાયત વિવિધ વેરા ઉઘરાવે છે.

પ્રશ્ન-૫ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર મુદ્દાસર આપો. (ગમે તે ચાર)

(૧૬)

- (૧) હક અને ફરજ શાથી એક સિક્કાની બે બાજુ કહેવાય છે ?
- (૨) તમે કેવા પ્રકારનાં વેરાઓ ભરો છો ?
- (૩) વિવિધ ધર્મો પાળનારા લોકો કયા કયા તહેવારો મનાવે છે ?
- (૪) સમ્રાટ અશોકે શિલાલેખોમાં શું કોતરાવ્યું ?
- (૫) સમુદ્ર અને વન આધારિત ઉદ્યોગોના નામ લખો.

(૪)

(બ) ટુંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

(8)

- (1) વૈદિકકાળનું સમાજજીવન
 - (2) મહાવીર સ્વામી
 - (3) ગાણ રાજ્યોની શાસન વ્યવસ્થા
-